

Co-funded by
the European Union

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГІДНОСТІ
ДИТИНИ: ПРОТИДІЯ
НАСИЛЬНИЦЬКИМ МЕТОДАМ
ВИХОВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

24-25 квітня 2025 року

Одеса

2025

Оргкомітет конференції:

Давиденко В'ячеслав, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, полковник поліції;

Корнієнко Максим, проректор університету, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Беляк Ольга, директор КЗ «Одеський фаховий педагогічний коледж», кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Домброван Наталія Василівна, начальник відділу організації наукової роботи ОДУВС, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Ковальова Олена Володимирівна, професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, майор поліції;

Матвєєва Лілія Георгіївна, завідувач кафедри загальноправових дисциплін, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Пальшков Костянтин Євгенович, професор кафедри загальноправових дисциплін, кандидат політичних наук, доцент;

Пишна Алла Георгіївна, завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Харченко Наталія Михайлівна, практичний психолог, кандидат психологічних наук.

Статті друкуються в авторському варіанті. Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво перевищували запропоновані обсяги.

Забезпечення принципу гідності дитини : протидія насильницьким методам виховання : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 24-25 квітня 2025 р.). – Одеса : ОДУВС, 2025. – 214 с.

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ ЯК СКЛАДОВА
ПОЛІТИКИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ: ВИКЛИКИ ТА
РІШЕННЯ**

ГРИГОР'ЄВА Валерія
студентка 3 курсу 4 групи
відділення підготовки студентів денної форми навчання
Інституту права та безпеки
спеціальності 081 «Право»
Одеського державного університету внутрішніх справ
*Науковий керівник: **СЕРЕДНИЦЬКА Інга***

Захист прав дитини є невід'ємною складовою демократичного та правового суспільства, а запобігання насильству над дітьми – ключовим напрямом політики у сфері прав людини. Дитинство – особливий період розвитку особистості, коли формуються моральні засади, світогляд і відчуття безпеки. Будь-який прояв насильства – фізичного, психологічного, сексуального чи економічного – не лише завдає непоправної шкоди здоров'ю та психіці дитини, але й грубо порушує її основоположні права.

Поняття «насильство» та «жорстоке поводження» часто вживають як синоніми. Як соціальні явища, вони дійсно тісно пов'язані, але важливо розрізнити їх. Визначення «жорстокого поводження з дитиною» міститься в статті 1 Закону України «Про охорону дитинства» та статті 3 Порядку взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, що можуть загрожувати їхньому життю та здоров'ю, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 року № 800 [1].

Що ж саме означає насильство? Це навмисний фізичний або психологічний вплив, який одна особа спрямовує проти іншої всупереч її волі. Воно може завдавати фізичної, моральної або майнової шкоди, або містити загрозу такої шкоди з кримінальною метою. Такий вплив реалізується через виконання певних умисних дій. Людина, яка чинить насильство, усвідомлює характер цих дій, передбачає їхні наслідки і бажає чи свідомо допускає їх виникнення.

Варто зазначити, що насильство охоплює фізичне, психологічне, сексуальне насильство, а також недбалість у вихованні та догляді з боку батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за дитину. Окрім цього, воно може охоплювати будь-які дії насильницького характеру, нехтування, зловживання або відсутність бажання чи здатності забезпечити належний догляд та підтримку. Насильство може мати місце в сім'ї, вдома, на вулиці, в організаціях, школах або в громадах, з якими дитина контактує [2, с.33-36]. Наприклад, Анатолій, якому 13 років, живе у прийомній сім'ї. Одного разу його прийомні батьки вигнали з дому після сварки. Хлопець кілька днів ночував на вулиці, отримуючи їжу від них лише раз на день.

Згідно з положеннями статті 10 Закону України «Про охорону дитинства», кожна дитина має гарантоване право на свободу, особисту безпеку та захист гідності. Дисципліна і порядок у сім'ї, навчальних та інших дитячих закладах повинні базуватися на взаємоповазі і справедливості, виключаючи приниження честі та гідності дитини.

Держава здійснює захист дітей від:

- a. усіх форм домашнього насильства та інших проявів жорстокого поводження;
- b. експлуатації, включаючи сексуальне насильство, зокрема з боку батьків або законних представників;
- c. залучення до злочинної діяльності, вживання алкоголю, наркотиків та психотропних речовин;
- d. залучення до екстремістських релігійних культів і використання для створення або розповсюдження порнографії, примусу до проституції або жебрацтва, втягнення в азартні ігри та інше [3].

Конвенція про права дитини, а саме стаття 19 зазначає, що держави-учасниці зобов'язані впроваджувати всі необхідні законодавчі, адміністративні, соціальні та просвітницькі заходи для захисту дітей від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, знущань чи недбалого ставлення [4]. Це стосується також випадків експлуатації, включаючи сексуальне насильство з боку батьків, законних опікунів чи інших осіб, які піклуються про дитину. Окрім цього, за необхідності ці захисні заходи повинні передбачати ефективні процедури для створення соціальних програм, спрямованих на надання необхідної підтримки дітям та їхнім опікунам. Насамперед, це включає також різні способи запобігання, виявлення, повідомлення, розслідування та лікування випадків жорстокого поводження з дітьми. Якщо це необхідно, можуть бути ініційовані судові процедури.

Тому, запобігання насильству над дітьми є одним із ключових пріоритетів у сфері забезпечення прав людини, оскільки діти є найбільш вразливою категорією населення, яка потребує особливого захисту. Насильство над дітьми має глибокі та довготривалі наслідки не лише для їхнього фізичного і психоемоційного стану, а й для соціального розвитку суспільства загалом. Успішне запобігання таким проявам можливе лише за умови комплексного підходу – поєднання законодавчих, освітніх, соціальних та психологічних заходів.

Політика захисту прав дитини повинна бути інтегрованою частиною державної та муніципальної політики у сфері прав людини. Ефективне реагування на виклики, включаючи замовчування випадків насильства, недоліки у кваліфікації фахівців та стереотипне

сприйняття проблем, потребує не лише вдосконалення правових механізмів. Воно також вимагає проведення широких просвітницьких кампаній, міжвідомчої співпраці та активної участі громадянського суспільства.

Отже, запобігання насильству над дітьми – це не лише обов'язок держави, а й моральна відповідальність кожного члена суспільства. Створення безпечного, підтримуючого та правозахисного середовища для дитини є найкращою інвестицією в майбутнє.

Література:

1. Постанова КМУ «Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю» від 3 жовтня 2018 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2018-%D0%BF#Text>.

2. Навчально-методичний посібник: Запобігання та протидія появам насильства: діяльність закладів освіти. Київ, 2020 рік. С.198. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.unicef.org/ukraine/sites/unicef.org.ukraine/files/2020-07/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B4%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%

3. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>.

4. Конвенція ООН про права дитини від 20 листопада 1989 року №995_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.

Наукове видання

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГІДНОСТІ ДИТИНИ: ПРОТИДІЯ НАСИЛЬНИЦЬКИМ МЕТОДАМ ВИХОВАННЯ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

24-25 квітня 2025 року

Підп. до друку 24.06.2027" . Формат 60x84/16.
Друк" . Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк. арк. 14,7. Обл.-вид. арк. 15.2.
Наклад 60 прим.

Надруковано з готового оригінал-макет 0
Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, вул. Успенська,1,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП № 3507 від 25.06.2009